

Klimatické konvence, instituce, politické a dobrovolné nástroje ochrany klimatu

(Skripta: [Ochrana klimatu](#) 50-51)

IPCC - The Intergovernmental Panel on Climate Change, <http://ipcc.ch/>

Neprovádí vlastní výzkum, má jen velmi malé množství vlastních zaměstnanců a prostředků.

Odborníci z mnoha zemí, podporovaní svými vládami, se věnují činnosti, kterou lze popsat:

„... shrnovat vědecké poznání toho, co se v klimatickém systému děje, může či bude dít, jaké to má dopady, kdo je jimi ohrožen, jak se na ně adaptovat i jakými způsoby klimatickou změnu brzdit.“

Vydal již pět rozsáhlých komplexních zpráv a řadu dokumentů k dílčím aspektům klimatické změny. U těch komplexních zpráv je problémem, že již v okamžiku svého zveřejnění jsou částečně zastaralé (nereflektují práce vydané někdy až v celém posledním roce).

Summit Země

Konference OSN o životním prostředí v Rio de Janeiru, 1992,

3 hlavní dohody usilující o změnu tradičního přístupu k rozvoji:

Agenda 21

Deklarace Konference OSN o životním prostředí a rozvoji

Zásady obhospodařování lesů.

2 právně závazné úmluvy:

Úmluva o biologické rozmanitosti

Rámcová úmluva OSN o změně klimatu

[Rámcová úmluva OSN](#) o změně klimatu /United Nations Framework Convention on Climate Change - UNFCCC

Podepsaná 1992, ratifikovaná 1994, nyní 196 zemí a EU – smluvní strany

Platná dodnes

Cíl a principy úmluvy

Cílem úmluvy je, podle článku 2, "**...stabilizovat atmosférické koncentrace skleníkových plynů na takové hladině, která předejde nebezpečnému antropogennímu narušení klimatického systému**".

Taková hladina by měla být dosažena v čase dostatečném k zajištění:

- přirozené adaptace ekosystémů na změnu klimatu;
- stálé produkce potravin;
- ekonomického rozvoje trvalého charakteru.

Základní principy úmluvy

- Princip předběžné opatrnosti (tedy vědomí, že s preventivní akcí nelze čekat až na výsledek definitivní vědecké analýzy rizik).
- Princip mezigenerační odpovědnosti (základní podmínka tzv. trvale udržitelného rozvoje), který stanoví, že současný ekonomický rozvoj může probíhat jen za okolností, které neohrozí potřeby příštích generací.

- Princip společné, avšak diferencované odpovědnosti, který v případě Rámcové úmluvy říká, že „rozvinuté země“ nesou hlavní odpovědnost za rostoucí koncentrace skleníkových plynů v atmosféře. .... Kjótský protokol

Kjótský protokol

Jediná dohoda, která reálně snižovala emise, tedy měla mitigační účinek,

https://cs.wikipedia.org/wiki/Kjótský_protokol

http://europa.eu/legislation_summaries/environment/tackling_climate_change/128060_cs.htm

- nikdy neratifikovaly USA
- vystoupila z něj Kanada,
- pozitivní vliv na Evropskou unii, v níž vznikl systém obchodování s tzv. povolenkami na vypouštění oxidu uhličitého z velkých průmyslových provozů, ETS.

Do systému se zapojilo i Japonsko

(díky prodeji nevyužitých povolenek z Česka tam vznikl péčí MŽP program Zelená úsporám).

Kjótský protokol se původně týkal období do r. 2012, jeho prodloužení platí do roku 2020.

EU parametry protokolu plní, emise z jejího území skutečně klesají

(jiná věc jsou ale emise připadající na evropskou spotřebu, např. dovozem z Číny).

Conference of Parties, COP

Strany Rámcové úmluvy se opakovaně scházejí na summitu Conference of Parties, [COP](#).

COP 3, 1997 Kjoto – Kjótský protokol

COP 15, 2009, Kodaň, co naváže na Kjótský protokol?,

Nedošlo k závazné dohodě, jen tzv. Copenhagen Accord.

Ambice ale byla – závazná, ambiciózní dohoda. Udržení oteplení pod 2 stupně.

K tomu nedošlo.

COP 21, 2015, Paříž – Pařížská dohoda

Dohoda:

- formuluje dlouhodobý cíl ochrany klimatu, jímž je přispět k udržení nárůstu průměrné globální teploty výrazně pod hranicí 2°C v porovnání s obdobím před průmyslovou revolucí a usilovat o to, aby nárůst teploty nepřekročil hranici 1,5°C a
- přináší významnou změnu, pokud jde o závazky snižování emisí skleníkových plynů. Dohoda totiž ukládá nejen rozvinutým, ale i rozvojovým státům povinnost stanovit si vnitrostátní redukční příspěvky k dosažení cíle Dohody.
- již na těch minulých vznikla dohoda, že bohaté země mají dávat ročně sto miliard dolarů na adaptaci a mitigaci v zemích chudých – ne místo jiných podpor, ale navíc k nim. Zatím se podařilo dosáhnout desetiný oné částky. Green Climate Fund

V ČR platí od 4.11.2017 - ratifikovali jsme poslední v EU a skoro i na světě (z velkých emitérů chybí po listopadu 2017 už jen Rusko, Irán a Turecko, viz https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_parties_to_the_Paris_Agreement)
https://www.mzp.cz/cz/parizska_dohoda

Evropské nástroje, závazky, dohody

První: **Klimatický a energetický balíček 20-20-20**,
https://ec.europa.eu/clima/policies/strategies/2020_en

Šlo o:

- snížení emisí skleníkových plynů o 20 % oproti roku 1990
- zvýšení podílu obnovitelných zdrojů energie na 20 %
- zvýšení účinnosti využívání energie o 20%,

to vše do r. 2020.

Poslední cíl se vztahuje na snížení dodávek energie oproti stavu, který by v r. 2020 nastal při trajektorii business-as-usual

K jeho naplnění slouží čtyři direktivy:

- o energetické účinnosti,
- o energetických vlastnostech budov,
- o štítkování,
- o ekodesignu.

Druhá: **Klimatický a energetický rámec**
https://ec.europa.eu/clima/policies/strategies/2030_en

V roce 2014 se představitelé EU dohodli na dalším cíli, pro rok 2030, přičemž hlavním parametrem tohoto cíle je:

- snížení emisí o 40 % oproti r. 1990,
- zvýšení podílu obnovitelných zdrojů energie na 27 %
- zvýšení účinnosti využívání energie o 27%,

2050 Low Carbon roadmap

Existuje i představa o cíli pro rok 2050, kdy by emise oproti r. 1990 měly klesnout o 80 %,

Dílčí cíle pro 2030 – mínus 40 %, 2040 – mínus 60%

https://ec.europa.eu/clima/policies/strategies/2050_en

Zelená dohoda pro Evropu

Fit for 55

European Climate Law – z roku 2021, do zákona vloženy cíle Zelené dohody a snížení emisí skleníkových plynů o 55% do roku 2030

Klimatická neutralita do roku 2050

Pakt starostů a primátorů

Plnění takových závazků a dalších cílů nicméně závisí na angažmá na nižších úrovních.

Hlavním nástrojem, jak je docílit, je Úmluva starostů a primátorů, viz www.eumayors.eu (viz též <http://amper.ped.muni.cz/gw/umluvaSP/>)